

Можно зазначити, що незалежно від епохи, ідеологічної спрямованості та матеріального оснащення системи освіти, предмету вивчення використання методів активного навчання є вкрай важливим тому, що вони мають великий вплив на учіння, засвоєння навчальної інформації та вироблення особистісних якостей.

-
1. Алексюк А. М. Загальні методи навчання в школі. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Радянська школа, 1981, 206 с.
 2. Бондарчук Л. І., Федорчук Е. І. Методи активного навчання в курсі «Основи педагогічної майстерності». *Вища і середня педагогічна освіта*. Київ, 1993. № 16. С 51 - 56.
 3. Ващенко Г. Г. Загальні методи навчання: підручник для педагогів. Київ: Українська видавнича спілка, 1997. 441 с.
 4. Жукова Р. Ф. Кузнецов Ю. В. Активные методы обучения в концепции перестройки учебного процесса. *Активные методы обучения в системе подготовки специалистов и руководителей: Сборник научных трудов*. Ленинград, 1989. С. 5 - 13.

ФІЛОСОФСЬКІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Романова В.

Лев Виготський – талановитий вчений і психолог, відзначав, що завданнями виховання дитини з порушеннями розвитку є його інтеграція в життя і створення компенсації її нестачі будь-яким іншим шляхом. Причому компенсацію науковець розумів не в біологічному, а в соціальному аспекті, оскільки вважав, що в корекційної навчально-виховному процесі доводиться мати справу не стільки з біологічними факторами, наскільки з їх соціальними наслідками.

Філософія відносно спеціальної освіти виступає основою і фундаментом погляду на світ, що під собою має спільні загальні уявлення про сутність

людини і її соціоприродне буття, що визначають і обумовлюють еволюцію педагогічних явищ, а також як методологічна основа, що під собою уявляє застосування способів і принципів у процесах спеціальної освіти.[4, с. 28]

Окремі філософські ідеї щодо навчання аномальних дітей висловлювалися вченими протягом усього існування людства. Зокрема, на думку Л.С. Виготського, об'єктом дефектології є дитина, обтяжена недоліком, а не її дефект. Сам же дефект, окрім ускладнювання розвитку дає поштовх до початку вироблення соціальної компенсації [3, с. 117].

Наразі до основних напрямів побудови нової моделі спеціальної педагогіки відносять теорії гуманізму, фундаменталізму і інтеграцію. Філософським завданням цих напрямів вважається систематизація знань та розрахунок перспективи розвитку і стратегії спеціальної педагогіки. У гуманістичному трактуванні метою спеціальної освіти є намагання зробити життя людини з обмеженими можливостями гідним і повноцінним. Досягнення цього завдання неможливо як без включення цієї людини у соціальні відносини, як і без підтримки становлення її особистості.

В основі гуманістичного підходу лежить ідея цілісності людської життєдіяльності, тому однією з певних реалізацій цього підходу можна вважати доктрину освіти протягом усього життя. В умовах зміни моделі спеціальної педагогіки вектором розвитку її теорії стає фундаменталізація, що виявляється в переосмисленні та уточненні основних положень, зміцненні загальної базисної теорії [2, с. 21-22].

З філософського погляду соціальна інтеграція це процес розвитку суспільства, що супроводжується його диференціацією, тобто збільшенням кількості внутрішніх та зовнішніх зв'язків, система набуває інноваційної мережевої структури та функцій [1, с. 10-15]. Дітям з обмеженими можливостями побудова здорових соціальних зв'язків вдається набагато складніше і довше, а ніж звичайній дитині. Діти всі різні, тому навіть мінімальні відмінності у зовнішності, внутрішньому сприйнятті, або

ставленні та впевненості у собі можуть кардинально змінити хід усього життя.

Для оцінки сучасного стану спеціальної освіти особливе значення має філософсько-соціальний аспект, що дає змогу розглядати явища спеціальної педагогіки в соціокультурній інтерпретації в якості особливого соціального інституту, розвиток якого обумовлено цивілізаційними трансформаціями. Зокрема, становище людини з обмеженими можливостями життєдіяльності у світі соціальних відносин багато в чому визначається характером та рівнем її освіти. В результаті досліджень проблеми відхилень у розвитку багато у чому залежать від екологічно-соціальних катаклізмів, через що набувають глобального значення. Через це спеціальна освіта отримує функцію оздоровлення і забезпечення виживання суспільства [4, с. 40 - 41].

Соціально-культурний аспект надає переважну важливість вихованню дитини з особливими потребами і обмеженими можливостями як корисних членів суспільства.

Новітній етап соціокультурної трансформації в Україні пов'язаний з істотною модифікацією системи цінностей, сприйняття і почуття поваги до усіх і кожного, початок впровадження інклюзії. У сучасних умовах розвитку соціальної інтеграції наявні два підходи до інтеграції дітей з ООП. Перший – пристосування дитини до вимог соціуму, необхідність її особистих активних дій, через що, користуючись лише цим способом неможливо досягти високих результатів. Наразі у всесвітньо-освітньому просторі стає все повною мірою можливим другий підхід до інтеграції дітей з ООП – підготовка самого соціуму до прийняття особливої дитини на спільних прийнятних умовах [3, с.117].

Виходячи з досвіду багатьох країн можна виділити основну методологічну базу інтеграції дітей з ООП:

- 1) рівний доступ до освіти для нормо-типових і атипових дітей;
- 2) гарантія соціальних привілеїв для осіб з обмеженими можливостями на рівні з іншими;

3) облік специфічних умов осіб з обмеженими можливостями та надання їх повною мірою згідно об'єктивного акту оцінки потреб;

4) Формування навичок спілкування взаємодії й підготовка до професійної діяльності [3, с. 119].

Для здійснення інтегрованого виховання і навчання необхідно формувати у дітей з дошкільного віку вміння будувати взаємодії на основі співпраці та взаєморозуміння, готовність прийняти інших людей, їх особливості такими, якими вони є. Основою їх життєвої позиції повинна стати толерантність. Успішне вирішення проблеми виховання толерантності залежить від ефективності інтеграції дитини з обмеженими можливостями в культуру однолітків, під якою розуміється певна система цінностей при засвоєнні досвіду і передбачаються соціальні правила спілкування в різних сферах життя дитини: в сім'ї, школі, на вулиці і т.д., що дозволяє формувати активну життєву позицію в спільноті. [3, с. 118]

Ми вважаємо, що необхідно намагатися різнобічно розвивати дітей з обмеженими можливостями задля їх успішної безболісної інтеграції зі світом звичайних дітей, та поєднувати це з толерантністю і обізнаністю світової спільноти. Чудовим прикладом є Параолімпійські ігри і взагалі можливість осіб з обмеженими можливостями займатись спортом, навіть якщо й зі спеціальними умовами. Це підіймає дух, дає їм можливість проявити себе на рівні з іншими у власних видах спорту.

Лише так, спільними діями ми зможемо полегшити їхнє існування, інтегрувати їх та адаптувати світ до них, як до рівних. Рівний рівному.

-
1. Філософія інтеграції: монографія/ за ред. В. Д. Бонадренка Ф. Г. Ващук. Ужгород: ЗакДУ, 2011. С. 10 - 39
 2. Філософія освіти / В. Андрущенко та ін. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009, С. 19 - 23, 35 – 38.
 3. Специальная психология/ за ред. Л. М. Шипицыной, Москва: ЮРАЙТ, 2016 С. 117 - 121.
 4. Специальная педагогика/ за ред. Н..М..Назаровой, Москва: Академия, 2010, С. 27 - 42.

КОРЕКЦІЯ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ НОРМОТИПІЧНИХ ДІТЕЙ ТА ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВТКУ

Луценко Н.

Емоції – складні та неоднорідні складові людських відповідей на екзогенні або ендогенні чинники. Тема емоційної сфери ще й досі розвинута не до кінця, натомість питання коригуючого впливу на емоції за допомогою терапії стає дедалі розвинутою, яка в подальшому допомагає людям із серйозними порушеннями, такими як затримка психічного розвитку (ЗПР) або розлад аутистичного спектру (РАС) так і людям, які потребують новітніх, альтернативних методів психологічної та корекційної допомоги.

В утворенні емоцій, нашого настрою та переживань, за те, що ми відчуваємо важливу роль відіграє саме лімбічна система головного мозку, яка розташована в глибині кори великих півкуль [2, с. 50]. Структури, які відносяться до цієї системи розташовані вздовж більш давніх структур, утворюючи дугу. Основа лімбічної системи це перш за все підкоркові ділянки мозку: мигдалеподібні тіла, таламус, гіпоталамус, гіпокамп та зведення мозку. Мигдалики та гіпоталамус також відіграють важливу роль у відтворенні емоцій. Так гіпоталамус контролює не тільки наші емоції, а й ще слідкує за станом нашого внутрішнього середовища, підтримуючи його гомеостаз, слідкує за почуттям голоду та спраги. [2, с. 51] Тож будь-які пошкодження цих двох структур можуть привести до значних пошкоджень емоційного сприйняття та вміння грамотно відтворити свої почуття. Пошкодження мигдаликів призведе до проблем диференціації емоції, відсутності емпатії та понять про страх або стурбованість. Навіть незначне пошкодження роботи гіпоталамуса призводить до серйозних емоційних проблем – роздратованість, стурбованість, перепади настрою, втомлюваність, почуття апатії та проблеми зі сном, встановлення належного циклу сну та бадьорості. [8]

Згідно фізіолога П. К. Анохіна, емоції виникають при обробці отриманих результатів нашої діяльності. Після отриманого результату